

Władcze stwierdzenie choroby zawodowej bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej następuje mocą decyzji wydawanej przez organy inspekcji sanitarnej. Ustawodawca za chorobę zawodową uznaje chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych "narażeniem zawodowym".

Postępowanie w sprawie rozpoznania i stwierdzenia choroby zawodowej wszczyna z urzędu właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny, po uzyskaniu zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić nie tylko w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym, ale także po zakończeniu pracy w takim narażeniu. Stwierdzenie choroby zawodowej może nastąpić wyłącznie w przypadku wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych. Decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydaje się na podstawie materiału dowodowego, w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim oraz formularzu oceny narażenia zawodowego pracownika lub byłego pracownika.

Obowiązujące regulacje obligują organy inspekcji sanitarnej, aby wydając orzeczenie o stwierdzeniu choroby zawodowej wykazały jednocześnie trzy pozytywne przesłanki. Po pierwsze, rozpoznana choroba musi znaleźć się w wykazie chorób zawodowych. Choroba nie wymieniona w tym wykazie nie jest chorobą zawodową. Po drugie, choroba ta powinna zostać stwierdzona orzeczeniem lekarskim rozpoznającym chorobę zawodową. I po trzecie, wyniki oceny warunków pracy mają pozwalać na stwierdzenie bezpośrednie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że choroba spowodowana została narażeniem zawodowym. W konsekwencji, brak jednego z tych elementów będzie oznaczał konieczność wydania decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W każdej sprawie w przedmiocie stwierdzenia choroby zawodowej zachodzi konieczność zbadania warunków wykonywania pracy przez osobę, u której podejrzewa się chorobę zawodową, przez cały okres jej zatrudnienia pod kątem ustalenia, czy i w których zakładach pracy występował tzw. czynnik narażenia zawodowego - czy to związany ze sposobem wykonywania pracy, czy też określony czynnik szkodliwy dla zdrowia występujący w środowisku pracy. Istotą sprawy w przedmiocie stwierdzenia choroby zawodowej jest bowiem potwierdzenie, że określone schorzenie kwalifikowane jako choroba zawodowa ma swoje źródło w środowisku pracy.

Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt: II SA/Rz 1202/17